

Yeni Mersin

Osmanlıca Saltanatın Diliydi. Öz Türkçe Cumhuriyetin Dilidir.

Dil Şenliği Bir Budun Bayramıdır

Bu gün birinci dil kurultayının yıl dönümünü yüreklerimiz ve bütün varlığımız sevinçler içinde çırpınarak kutluyoruz.

Bu ulu günün değeri ve çemi nedir? Neden bu günü yurdumuzun her yönünde bir budun şenliği olarak uğurluyoruz? Bunları şöyle bir kuş bakışı süzelim :

En yüce ve en eski medeniyeti kuran, budun ve ulusu düzenlerine ilk temelleri atan büyük Türk yığınlarının batı oymakları olan biz yaradılışımıza büsbütün yadırgı olan alışların nasıl benliğimizi unutturduğunu ve ne yönden ötürü öz erdemlerimizi bir köşede bıraktığımız olduğunu burada sayıp dökecek değiliz.

Bunları bizden üstün bilgiciler ve dilciler söylediler, yazdılar uzun boylu anlattılar durdular.

Sayıllı bilgileri, saygı değer başkanlar orokumuzun bütün ileri budunları imrendiren ve dillere destan olan geçmişteki yüce yaşayışlarını ve öz dilimizin zenginlik ve genişliğini kurultaylarda yüksek sesleri ve çok yerinde olan öğünmelerile bize açtılar, gösterdiler.

Bu yazımızda derinlere dalmak gibi gücümüzün yetmeyeceği savaşa girişmek istemiyoruz. Yaradılışlarında ulusu ve oba sevgisine bağlı ve iliklerine kadar geniş düşünceli olan atalarımızın çığırında yürümiyerek yanlış yollara sapan Osmanlıların bizi sürükledikleri korkunç uçurumdan kurtaran benliğimizi kavuşturan, soy ve solumuzun yetirdiğimiz bütün erdemlerini birer birer bularak bize armağan eden **BÜYÜK BAŞBUĞUMUZUN "DİL SAVAŞI"**, onda da buyruğunu yerine getirmek için canla başla koşmanın, durmadan dinlenmeden ilerlemenin bize bir yurt borcu olduğunu anlatmağa yelteniyoruz.

Tanrının hızır yalvaç gibi yurdumuzun bağrında yetiştirdiği kutlu ve mutlu Başkanımız ulu nur tarihimiz başımıza geçti Karşısına dikilen engelleri birer birer devirdi. Bizi iki korkunç ve azgın bağrıdan kurtardı. Bu bağrıleri biri eski soyunun öcünü çıkarmak, geçmişin hincını almak düşüncesine kapıldı. Yurdumuza ayak basmak gibi başından büyük bir işe atıldı. Bu pusatlı ve düzenli göze görünen bağı idi. Ötekide içimize sinen ve gözleri-

Bugün Dil Şenliği Yapılacak.

Kültür Müstemlikesi Halinden Kurtaran Yürüyüş Bugün Başladı

Halkevi geniş bir kutlulama programı hazırladı. Büyük gece eğlenceleri tertip edildi

Budunluk dil savaşına başlangıç olan ilk kurultayın ikinci yıl önce toplandığı b günü yurdun her bucağında içten taşan bir sevinçle anıyoruk. İki yılın dar günlerine sığışan uğraşmalar bize el birliğine dil birliğine doğru çok mutlu yollar açtı.

En çetin savaşlardan sonra varlığımızı tanıtmak yerimizi yüceltmek için gözler kamaştırıcı ışık fışkıran öğderimiz ilk iş olarak tarihimizi bir

uçurumdan çıkardı. Bir kültür müstemlikesi halinde bulunan yurdu budun bütünlüğüne götürmek için 26 Eylülde dil kurultayını topladı.

Bugün en temiz iç duygularıyla şenliğini yaptığımız dil bayramını bu bakımdan doğan sevinçle kutluyoruz.

Bugün yapılacak şenlikler için Halkevimizin hazırladığı program üçüncü sayfamızdadır.

Yunanistanda Neler Oluyor.

Hükümet El Çabukluğuyla İntihabata Girişmek İstiyor. Muhalif Ve Muvafıklar Bir Protokol İmzasına Hazırlanıyorlar.

İstanbul, "Hususi," Atina'dan buraya gelen haberlere göre hükümet, muhalif fırkalarla anlaşamaması üzerine, reiscümhur intihabını bir an evvel yapmağa karar vermiştir. Hükümet, bu kararı vermekle şimdiki reiscümhur M. Zaimis'in tekrar intihap edileceğine kani bulunuyor.

M. Venizelosun muhalif fırkalar tarafından riyaseti cümhur makamına namzetliği konulduğu haberleri henüz mevsimsizdir. Bununla beraber hükümet, muhalif fırkalarla anlaşmazdan evvel M. Zaimis'in namzetliğini koyacak olursa, o zaman muhalif fırkalar bloku tarafından M. Venizelosun namzet gösterilmesi ihtimali çok kuvvettir. Bu takdirde riyaseti cümhur mücadelesi, M. Zaimisle M. Venizelos arası-

mize görünmeyen kör bilgisizlikler idi.

İlkin üstümüze yürüyen düzenli bağıy[Ak talay]ın derinliklerine gömdü. Baştaklığımız yokluk denizinin koyu karanlık derinliklerinden buldu çıkardı. milli varlığımızın bağlağına dünya durdukça ısldayacak olan onovluk pırlantasını armağan etti.

Gayri özümüzü kemiren saklı düşmanlara sıra gelmişti: Anlayışlarımızı boğan, açılmaktan alıkoyan ve yıpratın Arap öcüklerini bitiklerimizden sildi. Önümüze uçsuz bucaksız yükseliş ve ilerleyiş aşit yerleri açtı. Atalarımızın bulgusu olan yazıyı bize başışladı medrese, tekve adlı gerilik ve düşkünlük yuvalarını dağıttı. Yerlerine bilgi ocakları kurdu, gülünç kılığımızı düzetti.

da cereyan etmiş olacaktır.

Muhalif fırkalar reisleri vaziyeti müzakere için aralarında bir iştima yapacaklardır. Bu aralık, muhalif ve muvafık mebuslardan yirmi beşer zatın aralarında bir anlaşma protokolu imzalamalarına çalışılacaktır.

Protokol imzalanırsa, bu yirmi beş muhalif mebus, M. Zaimis'e rey vereceklerini, yirmi beş muvafık mebus ta hükümet tarafından teklif edilen yeni intihap kanununu reddedeceklerini taahhüt edeceklerdir.

Budun'un birliği, dil birliğiyle Kurular.

Kıra çalı gibi yurttaşlarımızın aalarına giren sevişmelerinin ve anlaşmalarının önüne geçen yadırgı dillerden alınma sözlerle dolu (Yapmacık Osmanlı dili) ni temizlemek ve içindeki, ağulu oklar gibi bağurlarımıza saplanan duygularımızı yaralayan Arap ve Acem teberliği deyimlerini geldikleri yerlerin çöllerine ve boz kırlarına geri yollamak savaşına girişti. Değerli yitkilerimizden olan öz dilimizi de bulmak ve birbirimize kaynaşmak için hepimiz gücümüzün yettiği kadar çabalyahım. Geniş ve zengin dilimizin bütün acun dillerine üstün ve onlara gök ve öz olduğunu gösterelim. Her yıl dil bayramımıza aşkın ve taşkın çarpıntılarla uğurlayalım kutlulayalım.

M. Bozdoğan

Dil Savaşında

Osmanlı oğullarının yozlaştırdığı dilimizden kurtulup ana dilimize kavuşurken, önümüzdeki günleri yaşayacak yavruları bizimle ve belki en önde götürmek, bizim düştüğümüz yabancı sözlerle dolu dikenli, çakıllı yollarda bırakmamak en ileri kaygımız olmalıdır.

Bu işe ilk oyularımızın eline verilen bitikten "kitap," başlamak, onlara olsun Türkün ağzına uymayan sözleri öğretmemek gerektir.

Onları ana dille konuşmağa yetitirmek, biz de onlardan öğreniriz. Bekliyorduk ki baş okutucular bu dil yılında ilk okuyucuların bitiklerini ana dille yazsınlar. Böylelikle yavrucukları yabancı yüklerden kurtarsınlar.

Çocuklarımız ana dille konuşursa bizim çandırılmış dilimizi anıyamıyacıklar ve onlara uymağa borçlu olacağız. Çünkü çocuklarımız çoğalıyor, biz geçkinler azalıyoruz. Onlar ilerliyor, bizler durmıyorsak ta onlar denli koşamıyoruz. Onlar, büyüyor, bizler yerinde sayıyoruz.

Dil akınının en güçlü ordusu ve ucu çocuklar alursa çağlak (seyl) gibi akar, önüne duran olursa yıkar. bir deniz dengin geniş olan ana dilimiz "temiz," ve sonuz derinliği ne karışır ve kavuşuruz.

Bana göre yapılacak en ileri işimiz ilk okuyucuların bu günkü bitiklerini yakmak yerine ana dille yazılmış olanlarını vermektir.

Akkaya Oğlu

İtalya - Arnavutluk

Nihayet anlaşabildiler

Atina [Milliyet]— İtalya ile Arnavutluğun anlaşmalarına dair aşağıdaki yeni malûmat alınmıştır.

İki tarafın anlaşması için Arnavutluğun Paris sefiri Ekrem Bey Limbohova Romaya gelerek doğrudan doğruya başvekil Mösyö Musolini ile müzakere yapmıştır. Müzakereler muvaffakiyetle neticelenmiştir.

Bu netice Arnavut efkârı umumiyesine iyi tesirler yapmıştır. Ekrem Beye Dirâça müvafakatında hararetle istikbal yapılmıştır.

Bu günkü Arnavut hükümetinin istifa edeceği ve yeni kabine ya Ekrem Bey Limbohova, ve yahut sabık başvekil Mösyö Mutta ve yahut ta şimdiki adliye nazırının tahtı riyasetinde teşekkül edeceği muhakkak addolunmaktadır.

İtalyanın Tiran sefiri değiştilecek ve yerine Arnavutlara karşı dostane hissiyat beslemekte olan bir diğeri tayin olunacaktır.

Arnavut ordusunun tensiki için bizzat musolini tarafından 300 kişilik bir askerî heyet teşkil edilmiştir.

BİR ANMAÇ

Yazı yazmak için elime kalemi aldım. Parmaklarım kımıldamadan gözlerim uzaklara daldı. Küçüklük anmaçlarım bir çiçek dizisi gibi birer birer geçti. Bunların içinde dil şenliği gününe uygun içimde hâlâ ölmeyen bir izi aldım. Onu yazıyorum. Oçağda ilk okunağın üçüncü bölümünde idim. Gece toplantısında okumak için bir duyuk verdim. Gözleim karardı. İçinde okuyup karşılığını bulabildiğim ancak üç dört söz vardı.

Hocam kendisi okumaya gerek görmeden ezberlemeyi söylemişti. Anlamadığımı söylemeye de korktum. Okuyabildiğim, uydurabildiğim kadar ezberledim.

O gün geldi. Duyuğu gur bir sesle okudum. Yadırgı sözler geldikçe var zorunla bağılıyor yanlışları sesimle boğmak istiyordum duyuk bitti sesimde beraber bitti. Oçağda bile küçük kafam henüz işlenmemiş duygularım azgınlık etmişti. O günleri bu günle ölçüyorum da arada ne derin uçurumlar var.

Şimdi yavrularımız okudukları parçaları ezberledikleri duyukları bir su gibi içerek duygularına işleyerek okuyorlar. Küçük kafaları yorulmuyor. Duyuları canlanıyor içleri güzel bir sesle doluyor. Böyle yetişen yavruların başta ilerde güçlükle çekerek.

Geçmişte kafalarını dillerini yoracak sözlerden kurtaran büyüklere karşı ileriyeye çermeneceklerine bütün zorlanıle ant içerler. Buna hepimiz inanırız her budunluk değişme gibi dil değişmesi de Türk ölemecinde büyük bir varlıktır. Bunu yaratan Büyük Önder ve onunu ışıklı gözleri çevresinde toplanan nur yığındır. Her şenlikte duyduğumuz sevinci bu şenlikte de duyacağız, yaşayacağız ve yaşatacağız. İlkin dünyaya sesini duyuran Türkün uzun bir yıpranmadan sonra yine güzel sesini bütün acuna haykırdığını müjdeleyeceğiz.

Yadırgı sözlerden kurtulan öz dilimizin ilk doğduğu günden daha canlı olduğunu herkeşe duyuracağız. Kalplerde sesimiz derinleşecek Türk yurdunda her dudak bizim dilimizle süslenecek.

Bu şenlikte en çok sevinecek yavrulardır. Çünkü ilk doğdukları gün öz dilimizin sesini duyacakları dilleri yadırgı sözlerle yorulmıyacak içleri dilleri Türk sesile dolacak Türk sesile seslenecek.

O zaman ilerinin büyüklere olacak bu Türk çocukları geçmişin güçlüklere yılmadan yorulmadan yenen Ulu Önderin ve çevresindekilerin yollarında yürüyeceklerine budunlarını en öne çıkaracaklarına inanacaklar.

Nezihe

Adliye Vekili İstanbul'da

İstanbul, 24A, A İstanbul'a gelen Adliye Vekili Saracoğlu Şükrü Bey İstanbul Adliyesini ziyaret etti. Saracoğullar adliye teşkilât amirlerinin ceza istatistikleri, mücrimlerin karakter ve tahsil seviyeleri hakkında malûmat aldı. Vekil Bey beyanatında adliye binasının inşasına bir iki aya kadar başlanacağını söyledi. Vekil Bey yarın akşam Ankara'ya hareket edecektir.

DİL SAVAŞI DİL BAYRAMI

Eskiğin vilâyet ve sancak merkezlerinde Rüştîye mektepleri vardı. Bazı vilâyetlerde bunlardan başka ayrıca bir de askerî rüştiyeler bulunurdu. Rüştîye mektepleri o zamanın belli başlı mekteplerinden sayılırdı. «Sıbyan - iptidai - mahalle» mekteplerinden çıkan çocuklar bu mekteplerde alınırdı. Askerî Rüştîyeler tamamen askerî bir idare altında bulunurdu. Müdürleri, hocaları, hep zabıtlardan seçilirdi. Sivil olarak yalnız arabî, farisî kavâit ve din dersleri hocaları bulunurdu.

Askerî Rüştîyelerde derslerin adedi azdı. Fakat tedris çok sıkı idi. İmtihanlar gayet ciddî yapılır, numaralar tartılarak verilirdi. Hele tahriri imtihanlarda talebeler seyrek seyrek oturtulurdu. Aramızda zabıtlar mülemadiyen dolaşır, talebelerin kopya yapmalarına veya birbirleriyle konuşmalarına meydan vermezlerdi.

Derslerin içinde «Lisanı Osmanî» ye ve «Fransızca», ya diğerlerinden ziyade ehemmiyet verilirdi. Tarih dersi yok gibi idi. O zaman Türkçe dersine «Lisanı Osmanî» denir ve okutulan kitaplar da «Kavaidi lisanı - Osmanî» veya «Sarfî - Osmanî» ünvanını taşırlardı. Birgün İstanbul dan büyücek bir «Kavaidi - lisanı - Osmanî» kitabı gelmişti. Kitap talebelere dağıtıldı, paraları alındı. Aradan birkaç gün geçince kitaplar talebelerde toplanmış ve bir daha geri verilmedi. Kitapların niçin toplandığı ve ne olduğu anlaşılamadı. Meğerse içinde o zamanın tabirince muzur yazılar varmış.

Kavâit kitapları Türkçeye ait kaidelerden ziyade Arap ve Acem dillerine ilişkin kaidelerle dolu olurdu. Çünkü dilimizin bünyesini, esasını bu dillerden alınma kelimeler teşkil ederdi. Herhangi bir kâtip eline kalem aldığı zaman işitilmemiş, duyulmamış, tahminî parçalamaya ve çeşit çeşit terkipler sıralamaya yeltenirdi. Böyle yazı yazanlar parmakla gösterilir ve kaleminden kan damlar denilirdi. O zamanın kitaplarında göze çarpan parlak cümleler tamturalı ifadeler, birbirine zincirlenmiş ahenkli terkipler ezberlenirdi. Hele Padişaha dua eden, Padişahu göklere çıkaran, onu Allahın gölgesi yapan cümleler iyice bellenirdi.

Lisanı - Osmanî dersinde hocamız bizi tahta başına çağırırdı. Tahtaya bir iki satır yazı yazdırarak ardından bu yazıları tahlil ettirirdi. Bu tahlil işinde hiç hoşlanmazdık. «Güya Türkçe yazılmış, Türkçe ifade edilmiş ve kelimeleri de Türkçe olması lâzımgelen bir ibarede kelimelerin tahlilinde neler söylenmezdi:

... İf'al babından mastar
... Tef'il »
... Mufaala »
... Terkibi tavsifi
... izafî
... Harfi- cer

Daha neler de neler...

Bir gün yine böyle bir tahlil esnasında hocamız tahta başında İhsan isminde bir talebeye soruyordu: —Ameden mastarının emri-hazuru ne gelir?

İhsan Ameden mastarının emri-hazurunu bilemedi, düşünür dururken hoca elindeki sert ve kara çubuğu göstererek:

—İmdi sana bundan bir tane indirirsem bak ne çabuk söylersin dedi ve çubuğu indirince İhsan canının acısından «Ay» diye bağtırdı. Sualin cevabı da verilmiş oldu.

Lügatçilik, terkipçilik o kadar ileri gitmiş idi ki talebeler ceplerinde birer lügat defteri taşırlar ve bilmece gibi birbirlerine kelime sorarlardı.

Zamanın icabı bizim öz dilimiz öz Türkçemiz kaba Türkçe diye birde tezyif edilirdi. Açık Türkçe ile yazılmış yazılar hoş gitmez, beğenilmezdi. Her sözümler perdeli ve kapalı geçerdi.

Çok Övüt kim Türküm

Bugün bayram. Bu yeni bayram Türk dilinin bayramı. Türk milleti bugünlerini kutlamakla ne değin sevinse azdır, ne kadar coşsa, taşsa önenedir.

On yıllık Cumhuriyet devrinin birbirine eklediği dönenleri düşünüyorum da, bu az tep içinde yapılan değişiklikler karşısında başımı dönüyor, şaşırıyorum.

Sultanlık denen çapan çağın kargışa değer günlerini, tiksiniyle oyluyorum.

Bugünleri bize yaşatan yüksek, bilgili varlıklara karşı içimde bitmek tükenmek nedir bilmiyen bir sevgi duyuyorum. Çok övüt kim Türk doğmuşum. Ne mutlu bana kim geçmişi baş döndüren töre bir budunun çoçuğuyum. Çok övüt kim dilim acunun en sevinli en zengin dilidir. Benim bu dil bayramında duyduğum sevinci ne yolda anlatacağımı biliyorum.

Zeynep

Kim : ki
Övüt : sükkür
Töre : asil
Budun: millet
Değin: kadar
Önen: hak
Dönen: inkılâp
Tep : zaman
Çapan: köhne
Kargış: Lânet

nılmazdı. Her sözümler perdeli ve kapalı geçerdi.

Erzik müncâsalarında gazetelerin ilân sütunlarında eklemek yerine Nant-Aziz, et yerine Goşt, Koyun eti yerine «Goştı ganem», buğday yerine «Hınta», arpa yerine «Şeir» Un yerine «Dakik» Pirinç yerine «Rüz», Ot yerine «Kiyah», Yağ yerine «Rugani-sade», Zeytin yağı yerine «Rugani - zeyt», kömür yerine «Fahum», odun yerine «Hatap» ... yazılırdı.

Bunlara bakılınca insana sanki öz Türkçe kelimelerimizin kullanılması bir ayıp imiş gibi gelirdi.

Şimdi otuz sene evvelki dilimizle bu günkü dilimizi ve bugünkü yazımızı yanyana getirerek bakıyorum. Biz o zamanlar dilimizi bile bile körlümeğe ve yok etmeğe çalışıyorduk. Dilimizin yerine karmakarışık bir lisan koymaya uğraşıyorduk. Lisanı - Osmanî üzerine yazılmış bir ibarede türkçe olarak bir iki edattan başka birşey göze işlemezdi. Dilimizin kurtuluşu yolunda yapılan savaşların neticelerini bugün parlak parlak görüyoruz. Bu gün öz Türkçe konuşuyor ve yazıyoruz. Yazımızı ve dilimizi her Türk okuyor ve anlıyor. Dilimiz gittikçe benliğine kavuşuyor. Bunun içindir ki bugün bir dil bayramı yapmakta kendimizi çok haklı görüyoruz ve bununla göğsümüzü kabartıyoruz. çün kü biliyoruz ki dil bir milletin varlığıdır. Dilsiz millet olamaz, dilsiz millet yaşayamaz.

Türk milleti diğer savaşlarda olduğu gibi dil savaşında da dileğini yerine getirmektedir.

Baytar Müdürü
Hüsametdin

Kutlu olsun bayramınız

Arkadaşlar, bugün öz dil kurtuluş bayramıdır. Kutlu olsun, yüce olsun bayramınız yurttaşlar. Dilimizin yeni baştan kuruluş bayramıdır. Kutlu olsun, yüce olsun bayramınız yurttaşlar.

Özge sözler türk dilinden temizlendi atıldı Pahlı kılıç kindan çıktı yeniden parlatıldı. Unutulmuş nice sözler dilimize katıldı. Kutlu olsun, yüce olsun bayramınız yurttaşlar.

Biz çok büyük bir budunuz, dilimiz de zengindir. Öz Türkçemiz bizim gibi çok uludur, engindir. Bu dil bütün budunların dillerinden ergindir. Kutlu olsun, yüce olsun bayramınız yurttaşlar.

Türk yurdunda Türk dilinin temiz sesi var bugün. Sen bu sesle ey türk genci göğsünü gerde öğün. Öz türkçeye kavuştuk biz yapalım haydi düğün. Kutlu olsun, yüce olsun bayramınız yurttaşlar,

26-9-934 : Mersin

Eryılmaz

SON YAZ

Ağaçlar, esinler, kuşlar, böcüler, Yapraklar dökülmüş, dallar sırtarmış. Çamlar olmuş birer korkunç öcüler. Bu yere bir sayrı düşmüş yatarmış.

Çırlavuklar kuşlar ötermiş daldı, Yoğmuş bu yerde çığırda yolda, Olmuş bu sayrıya bir kaya daldı. Ağlar daylısına daylı katarmış.

Hep sarı yapraklar ağlar dururmuş, Gizli bir el hınçla kalkar vururmuş. Baygın menekşeler solar kururmuş, Kavşitta, ay güneş titrek, batarmış.

Bu sayrı ilk yazı geçen, kadımmış. Ağlıyan dereye neden dadanmış? Dere, ağlına ağıt katarmış. Ağaca, kayaya vurup çatarmış.

Yeşil gözlerini yere serince, Özeği böylece sona erince, Kurtuluş yasası bunu görünce, Topla tüfeğini birden atarmış.

K. Çö.

Esin : Rüzgâr - Sayrı : Hasta - Çırlavuk : Ağustos böceği - Daldı : saye, vaye - Daylı : Dert - Kavşit : Ufuk - özek : Nefis

Miralay Lindberg oğlunun katilinin mahkemesinde şahit olarak dinlenecek.

Newyork 24 «A.A.» — Cihanşümül bir bir şöreteli olan el yazısı muhassısı M. Asdorne küçük Lindbergin kurtarılması için doktor Kondnonun müzakereler esnasında aldığı mektupları Hauptmanın yazmış olduğunu kati olarak söylemiştir. Fakat doktor Kondon vakitle Bronks mezarlığında görüşüğünü Ion namı müstearını taşıyan adama Hauptmanın pek az benzediğini Ionun mü-

min denecek derecede öksürüklü bir adam olduğunu halbu ki Hauptmanda böyle bir hal mevcut olmadığını söylemiştir.

Diğer taraftan Almanya'ya gittiğini ve giderken de Hauptmanın evinde bulunan paralarını bir paket içinde bıraktığı iddia edilen Fisenin öksürüklü bir adam olduğunu söylemektedir. Viejada bulunan Amerikan polis memuru M. Jonsona Laipzige giderek Fi-

Maliye vekilimizin beyanati

Ankara 24 «A.A.» — Maliye vekili Fuat bey şu beyanatta bulunmuştur :

« Fransadan getirtilenimiz mütahassis Mösyo Algant tetkikatına devam etmektedir. Tetkikatın neticesini aldıktan sonra vereceği rapor üzerine vekâlet teşkilâtında icap eden tedbirler düşünülecektir. Maliye teşkilâtının projelerini şu veya bu şekilde esasları ihtiva edeceği hakkındaki haberler hiç bir esasa istinat etmemektedir. Bunların hepsi mütahassısın vereceği rapora göre düşünülecek meselelerdir. Vergi mevzularının ve eibayet tarzının basit şekillere sokulması için yarınlarda bir tetkik bürosu teşkil edeceğiz. Bu büronun tetkikatı neticesine göre malî kanunlarda icabeden değişiklikler yapılacaktır. Ergani istikrazı tahvilleri satış memnuniyet verecek bir şekilde devam etmektedir. Ücretli memurların baram esasına göre tayin meselesine gelince bu iş için Başvekâlet müsteşarının reisliği altında bir komisyon teşkil edilmiştir. Ücretli memurların miktarları ve ücretleri vekâletler tarafından bu komisyona verilmiştir. Bu komisyonun tetkikatı bir raporla tespit edilmiş olacaktır.

Buğdayı koruma resminin eibayet tarzında tahkikat neticesine göre tahkikat icabediyorsa o tahkikatı yapacağız. Hayvanlar vergisi mevzuu üzerinde ve harcirah kanunu üzerinde de tetkikat yapılmaktadır.

senin ölümü hakkında tahkikat yepması ve aynı zamanda Hauptmanın doğduğu Kameuz şehrine gitmesi telgrafla bildirilmektedir. Hauptmanın karısı kocasının masum olduğunu ve arkadaşları şeriki Fiserden şüphelenmediğini beyan etmiştir.

Sua âleminde Enteressan keşifler

"Neue Freie Presse" den
[Şikago Üniversitesinde
Profesör Brosse bir ton
Uranium ham cevherinden
çıkartılmış ve 5000 dolara
mal olmuş 1-10 gram Ak-
tinium ilmi ve tıbbi hu-
susatta istimali fevkalâde
mühim addedilmektedir.

Aktinium, şua neşret-
mek suretile kendi made-
ni cevheri aslisinin yarı-
sını 32.000 senede sarf ve
harç etmektedir. Radyum
ise 1600 senede] Bu ha-
ber hakkında Viyana'lı
meşhur bir şua mütehas-
sısı ve âlimi şunları söy-
lemiştir:

Amerikan aliminin tec-
rübeleri hakkındaki rapo-
ru, Aktinium madenini
kimyevi tarzda saf bir
halde elde etmeye artık
nihayet muvaffakiyet ha-
sıl olduğunu gösteriyor.
Cevherin bizzat madde
asliyesi ötedenberi ma-
lumdur ve Viyana ilmi
akademisinin radyum en-
stitüsünde dahi bu cevher-
den küçük miktarda mev-
cuttur ve bunlarla mü-
teaddit tecrübeler dahi
yapılmıştır.

Fakat şimdiye kadar
hiç bir vakit Aktinium
saf bir halde elde edile-
memiştir ve daima gayri
saf ve diğer ecnebi mad-
delerle karışık bulunuyor-
du. Binaenaleyh bu müş-
külât izale edilip kimyevi
tarzda safi Aktinium is-
tihsalı mümkün oluncu
bu hal, ilim sahasında
şüphesiz çok enteresan o-
lacaktır. Bu taktirde artık
nihayet doğrudan doğru-
ya bu madenin atom sik-
leti elde edilebilecek ve
bu sayede Aktinium'un
intişar hüzmeleri hakkın-
da şimdiye kadar anlaşı-
lamayan bazı meçhulleri
aydınlatılacaktır.

Aktinium'un biyolojik
tesiri hakkında az şey
malumdur. Vakıfta tıpta
kullanılabilecek bir şua
olduğu malumdur ve şim-
diye kadar da bu bapta
bir çok etütler intişar et-
miştir, fakat prensip teş-
kiç edecek kıymet ve e-
hemmiyette kat'i netice-

Bu gün büyük şenliklerle kutlulanacak olan dil bayramı PROGRAMIDIR

1 - 26 Çarşamba sa-
balı şehir bayraklarla
donatılacak ve geceleyin-
aydınlatılacaktır.

2 - Günlük gazeteler
baştan başa öz dilimizle
yazılı olarak çıkarılacaktır

3 - Saat (10) da Yo-
ğurt pazarına kurulacak
halk kürsüsünden öz di-
limizin ehemmiyeti hak-
kında hitabeler yapılacaktır .

4 - Saat 14,5 da Güm-
rük meydanında kurula-
cak Halk kürsüsünden öz
dilimizin üstünlüğünü bil-
direcek nutuklar söylene-
cektir.

5 - Saat 16,30 da Milli
benliğini ve öz dilini se-
ven bütün yurttaş Ev sa-
lonunda toplanacaklardır
ve bayramlaşacaklardır .
Bu toplantıya her kes ge-
lebilir.

6 - Saat [17] de İstik-
lâl marşı calınacak kale-
belik bir genç grubu ta-
rafından bir ağızdan ku-
rultay marşı söylenecektir.

7 - Dil edebiyat, tarih
komitesi reisi ve Orta
mektepe türkçe muallimi
Suat Sabih bey tarafından
(Dil inkilâbı ve bu saba-
da çalışmalar) başlıklı bir
musahabe yapılacaktır .

Aktinium'un faaliyet
müddetine gelince, yukarı-
daki haberde mutlaka bir
yanlışlık vardır. aktinium'un
kendi maddi asliyesinin
yarısını ancak 32 bin se-
nede zayi ettiği doğru de-
gildir. bu bapta belki ak-
tiniumun müvellit mad-
desi (ana maddesi) olan
proaktinium ile selven
bir değişiklik yapılmış
olsa gerektir . radioaktif
bir tarzda inkisam ve
tecezziye uğrıyarak Ak-
tinium teşkil eden Proak-
tinium'un fevkalâde uzun
bir faaliyet vardır. Buna
kaarsı Aktinium'un faali-
yet müddeti nispeten kı-
sadır ve takriben 20 se-
nede kaybolur.

8 - Gençler öz dilimiz
le yazılmış yurt sevgisi
aşılaman manzumeler oku-
yacaklardır.

9 Köylerden getirilen
halk ve saz şairleri milli
sazlarla halk türküleri,
Bozlaklar, destanlar, öme-
ler söyleyerek milli bir
konser vereceklerdir.

10 - Çarşamba akşamı
saat 20,5 da Halk evi ko-
nferans ve müsameri sa-
lonunda toplanacaktır.
Bu toplantıya her kes ge-
lebilir.

11 - İstiklal marşı ile
başlanacak gençler ğuru-
bu müzikle beraber kuru-
ltay marşını söyleyecek-
lerdir,

12 - Köycüler komitesi
reis ve iş bankası orman
müdürü İbrahim bey öz
dilimizin zenginliğini ve
kıymetini anlatan bir kon-
feransı verecektir,

13 - Öz dilimizin bize
başladığı sayılmaz iylik-
leri canlandıran ikiperde-
lik Temsili tablolar göste-
rilecek ve milli oyunlar
yapılacaktır.

14) Gençler öz dili-
mizle yazılmış parçalar
okuyacaklardır.

15 - Halk ve saz şair-
leri milli sazlarla milli tür-
küleri söyleyerek bir kon-
ser vereceklerdir.

Ankara ve İstanbuldan
söylenecek olan nutukla-
rı ve verilecek konferans-
ları halk fırkası ve halk
evci radyolarında istyen-
ler dinleyebilirler.

Halkevi

Riyasetinden :

Yakında açılacak o-
lan Halkevi Biçki, Dikiş
nakış kurslarına yazıl-
mak isteyen Hanım kız-
ların ve hanımların
şimdiden ev idare me-
murluğuna müracaatla
atlarını yazdırmaları lü-
zumu ilân olunur.

5 5

Nöbetçi Eczane

Bu Akşam

SİBHAT Eczanesidir.

Mersin Piyasası

K.G.	K.	S.
Pamuk ekspres	34	50
lane	34	
Kapı malı	32	50
Kozacı parlağı	31	55
lane çiğidi	25	2
Yerli "	1	75
Beyaz yapak	43	
Susam	8	3
Fasulya	5	25
Nohut	5	
Mercimek	8-50	
Kuş yemi	6	
Rum darı	5	25
Çeltik	6	50
Yulaf	2	75
Acı çekirdek içi	25	
Toz şeker	28	25
Kahve	100	
Çay	240-230	
Kalay	188-190	
Bahar	90	
Arpa Anadol	3 27-50	
" Yerli	3 25	
Pirinç	17 50	
Kara büber	85-86	
Nışadır	16	

Borsa Telgrafları

Istanbul

25-9-934

Türk altunu	925
İsterlin	618-75
Dolar	80-51-10
Frank	10-06
Liret	9-27-55

Liverpol

25-9-934

Hazır	7-04
Vadeli	6-80
"	6-78
Hint	5-09

Newyork

25-9-934

12-71

" ikinci	23
Mısır darı	2 75
Çavdar	2-87-5
Kosmo Şek. r Sandıkta	20 Lira 40 K.
" " ecnebi	23 Lira
" " " çuvalı	20K. 50
" Yerli	3
" " " "	0 den 11
İnce kepek	1 50
Kahın "	1
Limon tuzu	70
Sabun safi zeytin Y.	25 50

İçel Defterdarlığından :

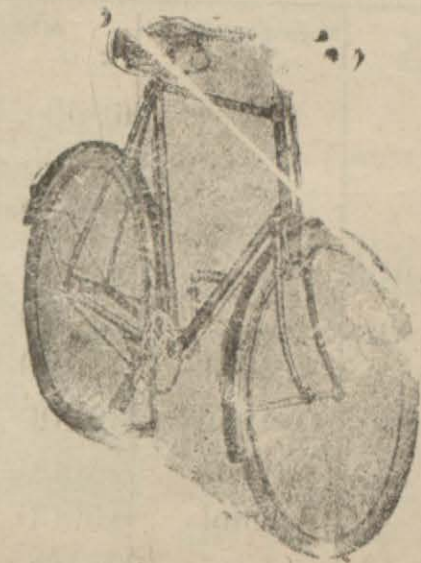
Mersin merkez kazası için kazanç vergisi beyan-
namelerinin tatbikatı ile iştiğal etmek üzere yeminli
bir hesap mütehasssına ihtiyaç vardır. Aşağıda yazılı
şeraiti haiz bulunanların Vilâyet Defterdarlığına mü-
racaatları .

SERAİT :

- 1 -) Yüksek tahsil görmüş oluakla beraber,
- 2 -) Maliye müfettişliğinde, Divanı muhasebat bi-
rinci sınıf mürakipliğinde veya azalığında veya ma-
li veticari müesseselerde en az beş yıl muvaffakiyet-
leşmiş muhasebe usullarına vergi ve ticaret ka-
nunlarına vakıfolmaları şarttır.
- 3 -) Müsavi şartlar dahilinde lisan bilenler ter-
cih olunur.

EAGLE

EAGLE

E
A
G
L
E

İngiliz çeliğinden yapılmış EAGE
bisikletleri dünyanın en iyi bisikletidir

Hükümet Caddesi No 29

Ömer Vasfi & Osman Enver

Tashih ve ilân

gazetemizin 23 eylül 934 tarihli nüshası da üçüncü sahifede yazılı tarsus iera memurluğunun 967 numarası ve dördüncü sahifede yazılı 1350 numaralı ilanların birinci ihaleleri 30 teşrini evvel yazılmış isede mezkûr gün cumhuriyet bayramına tesadüf ettiği için birinci ihaleleri 1-10-934 ve ikinci ihaleleri ise 14-10-934 tarihinde hitam bulmak üzere tashih edilmiş ilân olunur.

Doktor Operator
MUSTAFA ŞABAN

Hastane caddesinde Halk ezanesi üstünde

Röntgen ve Laboratuvar

ile mücehhez muayenehanelerini açmışlardır.

Her gün sabahları saat 6 - 8 ve öğleden sonra saat 15 den akşama kadar hastalarını kabul ve tedavi ederler.

Doktor

MUHİTTİN

Dahili Hastalıklar Mütahassısı

Hastane caddesinde Halk ezanesi üstünde

Röntgen ve Laboratuvar

ile mücehhez muayenehanelerini açmışlardır.

Her gün sabahları saat 6 - 8 ve öğleden sonra saat 15 den akşama kadar hastalarını kabul ve tedavi ederler.

Doktor Ali Bedri

Izmirden gelmiş ve muayenehanesini yoğurt pazarında dış tabibi Bahir bey muayenehanesi içinde açmıştır .

Her gün saat on beşten on sekize kadar muayenehanede hastalarını kabul eder.

Diğer zamanlar gece gündüz Kışla caddesinde sahil sibihiye yanındaki evinde bulunur.

3 30

Her Nevi Kitap

Her nevi eski kitap alınıp vesatılır. Gazete bayii Hacı Fehmi efendiye müracaat ediniz.

Sabun Sabuna bener fakat her Sabun bir olmaz Sabun aldığımızda: evelâ,

Sabuncu zade Kadri
markasına dikkat

Sabuncu zade KADRI
markasına dikkat

Bu Markalı Sabunları Her Yerde Arayınız

Halkımıza her şeyden evel sıhhatin düşünmek gayesile kere Fabrikamızda halis yemeklik Zeytin yağından yapılmıştır.

SABUNCU ZADE KADRI markalı sabunlarımız piyasaya çıkarılmıştır.

SABUNCU ZADE KADRI Markalı sabunlar TALK (Toprak) ve Silikât gibi bilimum zararlı ve yakıcı maddelerden aridir.

SABUNCU ZADE KADRI Markalı Sabunlar cilde Yumşaklık, Letafet verir çünkü hilesizdir.

Göz hastalıkları
mütahassısı

Dr. Ahmet Muhtar B.

Bu defa İstanbuldan avdet eden GÖZ mütahassısı Doktor Muhtar B. yoğurt pazarında Hastane caddesinde Doktor Abdullah ve Mahmut beylerin muayenehanesindeki hususi dairelerinde hastalarını kabul etmeye başlamıştır.

Muayene saatleri:

Öğleden evel: saat sekizden on ikiye öğleden sonra ondörtten on sekize kadar.

İ L Â N

Askerî Satın Alma Komisyonu Reisliğinden

Alayın sabun müteahhidi baş çavuş bekir efendinin eylül taksiti olarak alaya aldığı digi sabun muvafık çıkmamasından mukavelesi fesh edilmiş olduğundan ihtiyacı bulunan bin kilo sabun 29 9 934 maertesesi günü Pazarlıkla satın alınacağı olunur.

Röntgen Mütahassısı

Doktor Naci bey

Seyahattan avdet etmiş Röntgen muayenelerini Adana'da abidin paşası caddesindeki muayenehanesinde yapmaya başlanmıştır.

Mersin Ticaret ve Zahire Borsası

25-9-934 Salı günü borsa satışları

malın cinsi	Nerenin Mahsulü Olduğu	MIKTARI			ALICI	SATICI	ŞERHAT
		K. G.	K	S.			
iane		6000	33	62,50	Şaşı BR.	İbrahim ef.	Hazar M.A.T
"		10000	33	62,50	"	H. Mehmet Emin N	5 gün z. ,, I :
"		50000	34		Paterson V S	Satış kooperatifi	0 : : peresade t
İinci iane kütlü		12000	10	75	Şaşı BR.	Hoca Z. Rifat ef.	hara kelin M.i.i
" "		12000	10	75	"	Arif hoca Z. Ali ef	, , , , , ,
Arpa	Anadol	30000	3	92,50	"	Bekir ef.	15 gün z. ,, , , ,
"	Osmaniye	30000	3	37,50	"	Arif hoca Z. Ali ef	21 ,, ,, ,, ,, ,,
"	Ceyhan	15000	3	22,50	İş limited	Hacı Yusuf ef.	hazar ,, v. ,,
"	Anadol	45000	3	55	Edvar dumani	Müftü Z. Sadettin	15 gün z. ,, i ,,
"	"	90000	3	57,50	"	"	V,ahuca ,, ,, ,,
Çavdar		75000	3	15	Ali veli T.Z.	Hacı Yusuf ef.	E5 gün z. ,, v. ,,
Susam		5000	8	20	Mirkelam T.	Masaracı Mustafa	5 ,, ,, ,, ,, ,,
Bugday	Yerli	300000	3	25	istanbul iş limited	Satış kooperatifi	hazar fop mer

Yeni Mersin Matbaası
mücellihanesi

Eski mis, parçaları, mis, fersule kitaplarımızı işe yarayanlarımıza atmıyoruz. Bizim size lâzım olan kitaplarımızı, defterlerimizi mücellihanemizde deriniz. Her nevi kitap defterler sık, zarf, tin ve kullandığımız rak eilenir.